

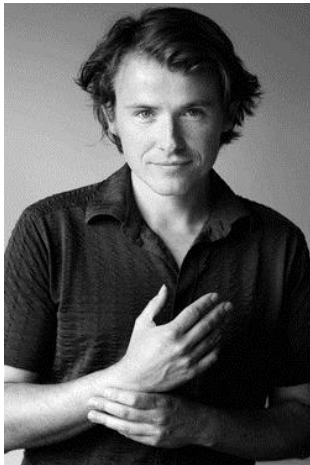
PAARD MET LAARZEN

Jef Aerts en Judith Vanistendael (ill.)

Querido

(door Emilie Vanpeteghem)

OVER DE MAKERS

Jef Aerts groeit op in een bosrijk dorp in Leuven en besluit op zijn 19 om schrijver te worden. Na zijn studies Letterkunde en theaterwetenschappen gaat hij aan de slag als dramaturg en journalist podiumkunsten. Naast schrijver, dichter en toneelauteur is hij ook muzikantcomponist in verschillende bands en treedt hij op met de groep Momomatique.

Nadat hij vier romans, een dichtbundel en enkele theaterteksten voor volwassenen publiceerde, begon Aerts te schrijven voor kinderen en jongeren. In 2012 verschijnt zijn eerste kinderboek *Het kleine paradijs*. Hij wordt als auteur vooral geprezen voor zijn stilistische kracht en emotionele verfijning en vertelt voornamelijk vanuit het perspectief van kinderen of jongeren. Jef Aerts schrijft met verbeelding en taalgevoel en maakt tijdloze kinderliteratuur. Zijn werk is al bekroond met onder meer een Boekenleeuw en Zilveren Griffels. (<http://jeugdliteratuur.org/>)

Judith Vanistendael groeit op in Brussel en is al van jongs af aan gebeten door kunst. Ze studeert een jaar aan de Hochschule der Kunste in Berlijn, haalt haar licentie kunstwetenschappen aan de UGent en doet een postgraduaat in Sevilla. Terug in België werkt ze op verschillende plaatsen tot ze uiteindelijk besluit om zich toe te leggen op tekenen. Het was het idee van haar vriend om haar in te schrijven voor de opleiding Beeldverhaal aan Sint-Lukas te Brussel, om stripverhalen te leren tekenen. Haar eerste stripalbum verschijnt in 2007. Ze illustreert onder meer voor *Atlas*,

Querido, *Malmberg* en *Lannoo* en publiceert enkele kortverhalen in tijdschriften.

(<http://jeugdliteratuur.org/>)

VOOREN NA

- Sprak de omslagillustratie je aan? Werd je nieuwsgierig?
- Is het een boek dat je aandacht zou trekken in de boekhandel of bibliotheek?
- Wat was je eerste indruk van dit boek voor je het verhaal las?
- Vond je het onderwerp interessant?
- Vond je het origineel?
- Vond je dit een grappig verhaal? Een spannend verhaal? Een triestig verhaal? Of misschien wel

alledrie? Waarom?

VERHAAL

Openingszin

'Ons huis is te klein. Ik loop met mijn paard door de woonkamer. Lasse ploft zijn laarzen keurig op het tapijt.' (p.5)

- Vind je dit een sterke openingszin?
- Vind je het onderwerp interessant?
- Is het verhaal voorspelbaar of juist helemaal niet? Vind je het origineel?
- Wilde je verder lezen? Wilde je weten hoe het verder ging en hoe het zou eindigen? Waarom (niet)?

Het verstoppen van een paard is niet gemakkelijk en levert leuke situaties op. 'Op dat moment begint het paard te plassen. Ik spring aan de kant om de spetters te ontwijken. De stank prikt in mijn neus.' (p.7, papa zegt dat een paard geen poes is en ook geen hond)

- Zouden jullie het paard verstoppen?
- Zouden jullie net als Fieke alles doen om een belofte aan een vriendin na te komen? Ook al lijkt het onmogelijk? Ook al zitten je ouders en een gekke Clown je achterna?

Personages/ Taalplezier

Het taalgebruik van Jef Aerts valt op. Hij pent heel wat mooie zinnen en leuke dialogen neer. Hebben de juryleden deze zinnen of woorden opgemerkt? Je kan ze combineren met het bespreken van de personages:

- Fieke
- Olga
- Lasse
- Vos= Vesuvius
- Baruso/ Gertjan
- Mama en Papa

Schrijf de namen van de personages op grote vellen papier en laat de juryleden zelf trefwoorden bij de personages schrijven. Start een gesprek.

Zoek naar citaten in het boek die de personages zeggen of typeren. Druk ze af op kaartjes die je kan versieren met paarden en rode laarzen (misschien met de omslagillustratie).

Vraag aan de juryleden wie een bepaalde uitspraak doet en bespreek dat personage dan met hen.

Bijvoorbeeld:

- 'Als je er heel goed naar luistert, vergeet je alle andere dingen.' (p. 38, waarom wil Vos alles vergeten? Hoe is de situatie bij hem thuis? Mist hij zijn mama heel erg?)
- 'Muziek doet je alles vergeten' (p.104, Vos. Kan muziek je alles doen vergeten? Kan muziek je heel vrolijk maken? Kan het je ook verdrietig maken? Bespreek de emoties die muziek kan teweegbrengen.)
- 'In het circus gebeuren wonderen. Het is pure magie.' (p.48, vinden jullie het circus ook geweldig? Is circus pure magie? Wat vinden jullie van het circus van Baruso?)
- 'Ja', zeg ik. Ik zeg altijd 'ja', als me iets gevraagd wordt. Dat scheelt meestal een hoop gedoe. (p.6, Fieke. Heeft Fieke gelijk? Moet je op alles ja zeggen?)
- 'Dom kijken werkt altijd het beste om grote mensen te sussen.' (p.44. Fieke)
- 'Er is anders niets te eten in huis.' (p.100, Vos. Zijn papa werkt de hele dag. Zijn mama is in Ecuador. Is het de taak van Vos om de boodschappen te doen? Ze eten wel samen voor de computer. Wat vinden jullie daarvan?)
- 'Soms lijkt zelfs 332 centimeter ver weg.' (p.102, Fieke)
- 'Later zei Olga me dat je vrienden niet maakt, maar krijgt. Dat ze op je pad komen op het moment dat je ze het minst verwacht.' (p.10. Wat vinden jullie van Olga?)

- 'Gek hoe één woord alles kan doen kantelen. DOOD. Vier letters, waarvan twee keer twee dezelfde. Een woord van niks. En toch krijg je iedereen ermee stil.' (p.16)
- 'Ooit was ik een wilde meid', zei ze met een knipoog. (p.18, Olga wou van Fieke ook een wilde meid maken (p.19) Is dat gelukt?)
- 'Met een belofte weet je maar nooit hoe het afloopt.' (p. 191)
- 'Een paard voelt alles wat jij voelt', zei ze altijd. 'Ruim eerst je hart op, voor je op zijn rug klimt.' (p.116, Olga)
- 'Als je iemand héél erg mist, krijg je soms geen woord meer gezegd. Er zit een krop in je keel, als een kraaiennest in de schoorsteen.' (p.168, Vos)
- 'Het mooie aan niet kunnen slapen, is dat je tijd hebt om te praten over échte dingen. Dingen die ertoe doen.' (p.168, Fieke)
- 'Het is als met een boek', zegt hij. 'Het lijkt een stapel papier. Ieder vel is volgestouwd met letters. Maar als je begint te lezen gebeurt er een wonder. Letters worden woorden en woorden worden zinnen. (...) En voor je het weet zit je in een verhaal. (p.49, Baruso)
- 'De tweede keer dat je ergens komt, ziet een plek er anders uit.' (p.95, Fieke)
- 'Die expedities zijn héél belangrijk voor hen'. "Belangrijker dan hoe jij je voelt", vraag ik.'

Tijd en vertelperspectief

Het verhaal wordt verteld vanuit de ik-figuur, Fieke.

- Zouden jullie het verhaal graag eens lezen vanuit het oogpunt van een ander personage?

De vriendschap tussen oude Olga en Fieke wordt via flashback verteld. Want op het moment dat het boek begint is Olga gestorven en brengt Fieke het paard Lasse mee naar huis.

Illustraties

Kopieer de verschillende illustraties uit het boek (bijv. p.22-23: Lasse en Olga die dansen (alleen als Lasse er zelf om vroeg of p. 110-111: Lasse in de supermarkt).

- Wat vinden de juryleden van de illustraties in het boek?
- Sluiten de tekeningen aan bij de sfeer van het verhaal? Waarom(niet)?
- Zijn de tekeningen een meerwaarde voor het verhaal?
- Heb je een favoriete illustratie?

THEMA'S

Vraag aan de juryleden om een thema te kiezen die zij aan het boek zouden geven.

Aan welke elementen uit het verhaal denk je bij het gekozen thema?

Je kan de thema's op grote vellen papier schrijven. Maak briefjes met woorden of gebeurtenissen uit het verhaal op. Vervolgens vraag je aan de juryleden om de woorden of gebeurtenissen uit het verhaal bij de thema's te plaatsen. Vraag hen waarom ze een woord of gebeurtenis bij het thema plaatsen.

Vriendschap en belofte

Bespreek deze met de juryleden:

- 'Later zei Olga me dat je vrienden niet maakt, maar krijgt. Dat ze op je pad komen op het moment dat je ze het minst verwacht.' (p.10)
- "Lasse is een heel bijzonder paard. En jij weet precies wat hij nodig heeft". (p.25) "Hij is dan van jou", herhaalde Olga nog eens. "Geef hem aan niemand anders. Ook niet aan de alleraardigste man op aarde." (p.26)
- 'Op dit moment mis ik Olga zoals ik nog nooit iemand heb gemist. Het gevoel valt als een bijl in mijn nek.' (p.156)
- 'Baruso frutselt in zijn vestzak en haalt een propje gekleurd papier tevoorschijn. Hij houdt de prop voor zijn mond en blaast. In enkele tellen wordt het een prachtig zangvogeltje, met groene veren en een gouden biesje op de kop. "En", vraag hij? "Een papieren vogeltje", zeg ik.' (p.49, zelfs hier blijft ze trouw aan Lasse en Olga)

Hieronder enkele vragen om het gesprek op gang te brengen:

- Hoe leerden Olga en Fieke elkaar kennen? (p.10)
- Wat vinden jullie van die bijzonder vriendschap tussen Olga en Fieke?
- Acht leugens en één belofte (p. 80, print de lijst af. Over wat loog ze allemaal? Wat doet ze na het liegen? (ze spoelt haar mond wel vijf keer) Begrijp je waarom ze liegt? Zouden jullie ook liegen? Mama weet dat ze liegt? Waarom zegt ze niets?
- Wat vinden jullie van de loyaliteit van Fieke? Ze verstopt niet alleen Lasse maar ze gaat er ook nog eens vandoor om hem te redden ook al maakt ze haar ouders heel erg ongerust.

Paarden

Lasse is een IJslands paard. Een circuspaard.

- Wat vinden de juryleden van Lasse? Zouden ze hem ook willen redden? Horen paarden thuis in het circus?
- Hoe komt Lasse aan zijn laarzen? (p.58-59, hoe hij zijn poten verbrandde. P.162 Olga en Gertjan werden verliefd maar dat liep verkeerd af. Door zijn slechte humeur vloog de circustent in brand)
- Wie houdt van paarden? Heeft iemand een eigen paard of rijdt iemand paard?
- Wie zou graag een paard als huisdier hebben?
- Welke kunstjes kan Lasse allemaal? (p.20, p.118)
- Er staan veel weetjes over paarden in het boek zoals op pagina 39. Heb je opgezocht of die waar zijn?
- Is dit een typisch paardenboek?

Eigen eiland

Kopieer deze tekst van de achterflap en bespreek ze met de juryleden.

Iedereen wil een eigen eiland. Een onbewoonde plek voor jou alleen, waar je kan lachen en huilen, dansen en zingen, zonder dat een ander het hoort.

Mijn eiland is een paard.

Een IJslands paard.

Ik hoopte dat ook mijn eiland onbewoond zou zijn. Een plek ver van huis en ver van school. Maar op het eiland Paard is het net vreselijk druk. Sinds ik mijn paard kreeg, laat niemand me nog met rust.

Jong en oud

Materiaal

- Foto's van Vlinders of een oude vrouw die volgens jouw fantasie Olga kan zijn.

Zoek een afbeelding van een Vlinder of van een oudere persoon die je aan Olga doet denken.

Kopieer die voor alle juryleden met één van deze twee teksten er doorheen.

'Weet je waarom ik oude mensen zo mooi vind? Er woont een vlinder op hun gezicht. Als je lang genoeg kijkt, dan kan je hem zien zitten. Daar, tussen al die lijntjes en barsten rond de ogen en de mond, slaapt een insect. Een vlinder van gekreukt papier. Soms kan je hem horen ritselen onder het rimpelig vel. Er zijn vlinders die grijzen en vlinders die treuren. Uitbundige vlinders en mopperpotten. Gulzige vlinders en kieskeurige vlinders. Nachtvlinders en langslapers. Hoe ouder je wordt, hoe mooier de vlinder. Tot hij op een dag de zon voelt kriebelen op zijn rug. Nieuwsgierig steekt hij zijn kopje omhoog. Voelsprietten wiegen in de wind. Hij strekt de pootjes, zwiept de vleugels los. En na een lange zucht stijgt hij op. Een nieuwe zomer tegemoet.' (p.17)

'Olga had een heleboel rimpels. En dus ook een pracht van een vlinder. Haar neus was het dikke lijf. Als ze lachte, flapperden de vleugels op en neer. Ik wist dat hij bijna klaar was om uit te vliegen.' (p.17)

Start een gesprek aan de hand van volgende vragen:

- Wat vind je van die gedachte?
- Vinden jullie oude mensen mooi?
- Fieke voelt dat Olga's vlinder bijna klaar is om uit te vliegen. Wat vinden jullie van deze verwoording?
- Kunnen jullie leren van oude mensen? En omgekeerd? (vriendschap tussen Olga en Fieke)

Kiezen

Leg de illustratie van het keuzemoment tussen jullie in. (p.178-183)

- Voor wie moet Lasse kiezen?
- Wat doen Fieke en Gertjan om Lasse zover te krijgen dat ze voor hen kiezen? (Fieke roept en zingt zijn liedje. Gertjan verkleedt zich in Baruso. Het ene moment waant Lasse zich in het circus, het andere moment lijkt hij te kiezen voor het vertrouwen van Fieke)
- Begrijpen jullie dat hij niet kan kiezen? Hij gaat liggen, precies tussen hen in.
- Waar gaat Lasse heen? (p. 192, zorgboerderij)
- Is dat de beste oplossing voor hem?

RECENSIES

Je kan uit recensies stukjes halen om met de juryleden te bespreken. Zijn ze het met de recensent eens of toch eerder niet? Schrijf ze op kaartjes en laat elk jurylid er een uitkiezen om te bespreken

- Jef Aerts gebruikt mooi uitgekozen, soms poëtische zinnen om zijn verhaal knap op te bouwen. (<http://www.pluizuit.be/content/paard-met-laarzen>)
- Het verhaal is mooi uitgebalanceerd en bevat de nodige spanning, humor en vaart. Het is heerlijk genieten van de prachtige zinnen, de warme sfeer, de mooie dialogen, de gevoelens en gedachten van Fieke en Vos. De auteur slaagt erin om zich goed in te leven in de belevingswereld van deze tienjarigen. (<http://www.pluizuit.be/content/paard-met-laarzen>)
- De zwart-wit-illustraties van Judith Vanistendael zorgen voor gevoelige beelden die perfect aansluiten bij de sfeer van het verhaal, zeker op het einde wanneer Lasse moet kiezen tussen Fieke en Baruso. (<http://www.pluizuit.be/content/paard-met-laarzen>)
- Een eigenzinnig meisje dat haar hart verpand aan een gehavend circuspaard, het is een onderwerp dat heel wat kinderharten sneller zal doen slaan. Maar verwacht geen simplistisch, mierzoet ponyboek: in de handen van Jef Aerts wordt dit een subtiel verhaal over hoe intens de band tussen mens en dier kan zijn, over vriendschap en de grenzen tussen verantwoordelijkheid, bezitsdrang en liefde. (De Standaard. <http://www.jefaerts.com/paard-met-laarzen.html>)
- Het ijzersterke vertrekpunt resulteert in geestige en spannende scenes (...). Aerts maakt bij monde van Fiekies lichtvoetige en oprechte vertelstem knap invoelbaar hoe haar angst haar belofte te breken, en daarmee Lasse te verliezen, haar beheerst. (NRC Handelsblad. <http://www.jefaerts.com/paard-met-laarzen.html>)
- Een fijn paardenverhaal waarin met weinig woorden een bijna stiekeme diepgang wordt gegeven. (Kinderboekenpraatjes. <http://www.jefaerts.com/paard-met-laarzen.html>)
- Jef Aerts beschrijft de genegenheid tussen het meisje en het paard op invoelende wijze. De manier waarop ze elkaar aanvoelen en begrijpen overtuigt vanaf het begin. (<http://www.jaapleest.nl/recensies/jeugdboek/compromisloze-en-onvoorwaardelijke-dierenliefde>)
- Zijn werk heeft sterke sfeerbeschrijvingen en uitmuntende stilistische kwaliteiten maar in de opbouw en uitwerking van de verhalen is Aerts nog zoekende. (<http://www.jaapleest.nl/recensies/jeugdboek/compromisloze-en-onvoorwaardelijke-dierenliefde>)
- Het aanbod aan paardenboeken voor meisjes is enorm, vaak zijn het zoete standaardverhaaltjes over de manege. *Paard met laarzen* een kans voor de paardenliefhebbers om een wat meer literaire uitdaging aan te gaan. (<http://www.jaapleest.nl/recensies/jeugdboek/compromisloze-en-onvoorwaardelijke-dierenliefde>)

TOT SLOT

- Als je het boek aan iemand zou moeten aanbevelen, wat zou je dan zeggen? Zou je het aanbevelen of niet?
- Wat heeft jou het meest geraakt in dit verhaal?
- Zijn er dingen die je graag aan de auteur zou willen vragen?
- Zou je nog andere boeken van de auteur lezen? Heb je andere boeken van deze auteur opgezocht? Andere boeken: *Het kleine paradijs* (2012), *Groter dan een droom* (2013), *Vissen smelten niet* (2013)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken lezen we' en dan op de groep en het boek in kwestie.